

Előfizetési árak:

ostán vagy háshoz küldve:

Egész évre. 20.— kor.
Félévre . 10.— kor.
Negyedévre 5.— kor.
Egy hónapra 1.70 kor

Egyes szám ára 8 fill.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Hirdetések díja:

Egy □ em. területenként 8 fillér.
Nyilttér és magánérdekű közlemények soronként 40 fillér.

Megjelenik minden nap, az ünnepek és vasárnapok kivételével.

Szerkesztőség: Kossuth-utca 13.

Ide küldendők a lap szellemi részét illető közlemények.

Főszerkesztő:

Koncz Ákos.

Felolvasó szerkesztő:

Dr. Orbán József.

Kiadóhivatal: Kossuth-utca 13.

Előfizetés, hirdetés és magánérdekű közlemények felvétele.

A nemzetközi békekongresszus.

Debreczen, aug. 2.

Az interparlamentáris békekongresszus tegnapelőtt tartotta első ülését Párisban, a béke nagy művének, a világkiállításnak színhelyén s hogy az élet ironizálja az elméletet, épen azért kellett a kongresszus megnyitásának késni, mert a társadalmi béke legádázabb ellenségei Monzában tragédiát készítettek a legszelidebb lelkű király meggyilkolása által.

Valóban erős hit és mélyen gyökerező meggyőződés kell hozzá, hogy a kínai véres háboru izgalmait, a német császár harsány riadója által felkeltett háborus hangulat és az afrikai nemzetirtó hadviselés elszomorító végső epizódjai között komolyan tárgyalhassuk az emberiség legszebb ideáljának feltételeit s előkészítsük a talajt a népek egyetértésének nagy művéhez, az örök béke templomának felépítéséhez. — Az emberiség nagy eszményeiért küzdő nemes lelkek azonban nem a pillanatnyi sikerért dolgoznak; előttük az emberiség jövőjének biztosítása, mint a távol ködében elenyésző cél lebeg, melyhez ismeretlen utakon és nagy küzdelmek árán ugyan, de egykor mégis el lehet jutni. Ők nem is gondolnak arra, hogy munkájuk gyümölcsét

élvezhessék; megelégesznek azzal, ha elmondhatják, hogy a századok feladatát képező munkához egy por-szemmel hozzájárultak.

Apponyi Albert gróf, az elérhetetlennek látszó eszmékért küzdő, ideális gondolkodású államférfi, ezekhez az erőshitű s erősakaratu férfiakhoz tartozik s a párisi kongresszuson elmondott beszédével méltóan képviselte a magyar nemzetet, s a sajtó hivatásáról a béke szolgálatában oly meggyőző érvekkel s a tőle megszokott ékesszólás oly erejével értekezett, hogy e beszéd hatása az európai sajtóban hosszú időn keresztül mély nyomokat fog hagyni s nagyban hozzájárul ahhoz, hogy a béke eszméjének szükségessége, mint közóhajtás átmenjen a nemzetek gondolkodásába.

Apponyi felfogása az örök béke kérdésében a parlamentek mai helyzetének vizsgálatából indul ki s azon meggyőződésének ad kifejezést, hogy a parlamentek egy közös jellemvonása ma abban áll, hogy azok igen tökéletlenül képviselik a nép valódi érzelmeit, valódi akaratát s ezért az interparlamentáris unio kevés hatalommal rendelkezhetik s a parlamenti akcióknak a béke érdekében sulya nincsen.

Ez az akció azonban rögtön

ellenállhatlan hatalommá válik, mi-helyt azt erős népakarat támogatja. Minthogy pedig a parlamentek érintkezése a népek tömegével hiányos, olyan erőre van szükségünk, mely mindenütt és mindig működik, mely legyőzni képes a tér és az idő akadályát, mely mindenkire hozzájárul és a mely befolyásának folytonosságával a szellemi lustaságot is gondolkozóra ébreszti. Ez a hatalmas erő a sajtó, melynek nem hasznosságát akarja kimutatni — hiszen ez szerinte *irtóztató locus communis* lenne, hanem a sajtó közreműködésének abszolút szükségességét a cél érdekében.

A sajtó békeszövetségét kívánja tehát megteremteni, melynek egyik csoportja, a magyar csoport már megalakult s úgy van értesülve, hogy a szerb csoport is alakulófélben van. — Felhívja tehát a kongresszus tagjait, hogy saját államaikban a sajtó békeszövetsége csoportjának megalakulását elősegítsék.

Apponyi grófnak e nagyszabású gondolata gyönyörű perspektívát nyújt a sajtó jövő működésére s valóban a nemzetek hálájára tarthat igényt a nemes gróf, ha sikerülni fog ez az eszme megvalósítása. Az ideál megvalósításáig azonban még nagyon hosszú idő fog lefolyni. A sajtó épenugy, mint a parlamentek,

TÁRCZA

Erdőben.

Hogy az erdőn jártam:
Katicza-bogárka
Szállott a kezemre.
Hadd pihenjen: vártam,
Majd egy ringó ágra
Vigyázva tettem le.

Hej, hogyha énvelem
Balsorsom valaha,
Mint én most, így banna,
Nem üzne szüntelen
S buval nem zaklatva
Utamra bocsátna . . . !

Életünk.

Azt gondoltam: már a dalnak vége,
Elernyed lantomnak zengő hurja
S elfoszlik a kéklő messzeségbe
Minden ábrándom . . . s nem támad újra.

Eh, van ugy az ember, elesüggedve
Ugy hiszi: minden végkép elveszett, —
Másnap már tombol széles jókedve . . .
Éltünk utja bu s öröm közt vezet!

Rahó, 1900. július.

Ifj. Rács Lajos.

Amerikai cselfogások.

— A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti tárczája. —
T. H. L. után Kalocsa Réza.

Néhány évvel ezelőtt az Észak-Amerikába kivándorlók száma olyan magasra szökkent fel, a mennyire még a legjobban beavatott statisztikusok sem merték volna föltelelni.

A gőzhajók minden fordulónál 800—1300 utazót hoztak. Csak Bremenben egyik héten 3800 kivándorlót nem tudtak tovább szállítani, mert az Európát meguntak nem találtak már üres helyet a hajókon.

Hollandiában, Belgiumban és Franciaországban újabb hajózási vállalatok keletkeztek.

Én akkor New-Yorkban a Battersy-téren laktam, ablakomból láthattam az újvilág legnagyobb kikötőjét és így naponként, sőt óránként tanuja voltam ennek a hatalmas népvándorlásnak keletről-nyugatra. Egy májusi szombat délután a Castle Gardenbe 19850 kivándorló érkezett: németek, oláhok, szlávok.

A következő szerdán ismét 7830 egyén érkezett.

Akár csak a kaleidoskop változatos képei, olyan látványt tüntettek fel ezek a kártyaként egymás közé kevert népei a vén Európának, teljes álarozosbál hatását téve a szemlélőre, csak hogy a valóság tudatával.

A különböző nemzeti viseletekben: svájci, olasz, svéd, dán, lengyel, orosz, né-

met parasztok — mert csak ezeket akarom felemlíteni, habár nem hiányoztak a csehok, morvák, horvátok, slovének, tótok, oláhok, tiroliak, dalmátok sem — szemeim előtt szakadatlan változatban hullámzottak rop-pant számban azon az aránylag parányi darab földön.

A hetvenes évek utóján az Atlanti-oczeán partjairól egész sorozata a vasuti láncolatoknak épült a nagy szárazföld belséjébe; de voltak napok, a mikor a beállított szükségvonatok sem bírták meg a forgalmat és az érkezők kénytelenek voltak még egy huszonnégy óráig, sőt néha több napig várakozni New Yorkban.

Természetes, hogy így aztán az ugynevezett kivándorló szállodák ugyancsak felvirágoztak, azoknak a kis német sörkores-máknak a tulajdonosuk, a pénzváltók és egyáltalában az ügynökök és közvetítők, kik a kivándorlók rovására akartak megélni és meg is éltek, néha ugyancsak gazdagon.

Ismertem pénzéreket a kivándorló vendéglőkben, kik annyit kerestek, akárom mondani raboltak, hogy feleségeiket és gyermekeiket nemcsak a Lon Brauch, Loug Beach, Coney Island stb. drága tengeri fürdőkhöz küldték, hanem még ezek az emberek képesek voltak hozzátartozóik számára a nyaraló helyek legszebb villáit kibérelni az egész nyári idényre.

Tehetős bevándorlók, megelőzőleg svéd földbirtokosok, vagy svájciak, Meklenburg, Westfalen. Felső-Németországból érkezők már idejövételük napján öt, hat, nyolcz vagy

különbféle befolyások hatalma alatt áll s valamint a parlamentek működését ma nem az emberiség általános érdekei, hanem az egyes nemzetek s államok saját különös érdekei irányítják, úgy az egyes nemzetek sajtói is ezen különösebb érdekek szolgálatában állanak s e befolyás alól egyhamar semmiféle békeszövetség által menekülni nem fognak. Az eszme azonban nem kivihetetlen és méltó arra, hogy a sajtó munkásainak lelkét e nagy gondolat foglalkoztassa s hogy annak megvalósítása ambícióját képezze. A népek lelke, — mint Apponyi mondja, — a béke mellett van, mert a népek érdeke a béke, ostora a háboru és mert a népek gyűlölik a háborut s szeretik a békét.

A sajtónak e magasztos hivatása teljesítésénél azonban, úgy mond Apponyi, következetesnek és állhatatosnak kell maradni, mert a békeszövetségnek következetes és rendszeres, visszaesésektől és ellenmondásoktól mentes támogatás kell, teljes hittel és odaadással, a mit eddig a politikai sajtónál nem igen talált.

Nem kicsinyeljük a sajtó befolyását és hatalmát a népek akaratára és életére és készséggel elismerjük, hogy Apponyinak a sajtó hivatásáról és befolyásáról kifejezett nézetei minden tekintetben helyesek és igazak, de kételyeinket el nem fojthatjuk a felett, hogy a sajtó szerepének a világbéke megteremtésére oly elhatározó befolyása lenne, mint azt az ideális felfogás hangsúlyozza.

A politikai sajtó, melynek véleményére Apponyi főszólyt helyez az újabb időben, határozottan a béke

és az emberi jogok védelme mellett foglalt állást s mily eredményeket tudott felmutatni? Angliának a dél-afrikai köztársaságok elleni háboruját az egész világ politikai sajtójának feltétlenül kárhóztató ítélete előzte meg s vajjon e lesújtó ítéletnek mily hasznát látta a béke ügye? Vajjon a kínai háboru megszüntetésére van-e a sajtónak csak a legcsekélyebb mértékben is valamely befolyása? Bizonyára nincsen. A politikai sajtó befolyását tehát túlozzák a békebarátok akkor, midőn annak a népek életében döntő súlyt tulajdonítanak s az elmélet az ábrándok világába téved, ha az emberiség életére befolyással bíró tényezők egyikének elhatározó fontosságát és súlyt tulajdonít.

Apponyi beszédje azonban ideális felfogása mellett is fontos momentumokat képez a békeszövetség megvalósítása munkájában s mi magyarok hálával tartozunk a kiváló államférfiúnak, hogy nemes idealizmusával s kitűnő szónoki képességével a magyar névnek az interparlamentaris kongresszuson dicsőséget szerzett.

Egyszersmind kötelessége a magyar sajtónak, hogy ezt a hirnevet, melyet részére Apponyi fényes beszédjével kivívott, meg is tartsa s oda hasson, hogy szavát a béke érdekében mindannyiszor felemelje, valahányszor a hatalom annak megbontására tör, mert a béke érdeke az emberiség érdeke és a népek gyűlölik a háborut és a béke áldásait kívánják.

A román zsidók visszatérése. Említettük, hogy Széll Kálmán miniszterelnök a külügyminiszterium útján erélyes lépést tett a román kormánytól a romániai zsidók tömeges kivándorlása ügyében. A magyar

miniszterelnök közbenjárásának ime már meg lett az üdvös eredménye. Az egész művelt világ csak hálával és elismeréssel kell, hogy adózzék Széll Kálmán miniszterelnöknek, kinek kezdeményezésére és a bukaresti osztrák-magyar követnek közbenjárására a román kormány megengedte, hogy a Magyarországra be nem bocsátott 684 román zsidó kivándorló visszatérhessen Turn-Szeverinbe, valamint a román kormány intézkedett, hogy a Predealnál feltartóztatott 586 kivándorló és az Orsovánál megrekedt 800 kivándorló visszatérhessen előbbi hazájába, Románia belsejébe.

Az anarkizmus.

Debreczen, aug. 1.

Abból a szomorú alkalmából, hogy a derék Umberto királyt anarkista golyó ölte meg, minden más, különben nagyszabású napi esemény mellőzésével, ismét az anarkistákra fordul a világ figyelve.

És méltán, mert az anarkista tanok s velük együtt a hívők és követők oly mélyei, fenéi a társadalomnak, melyeknek kiégetése, elpusztítása, megsemmisítése legelőkelőbb gondolkodóinkat is megakasztják.

Kik és mik ezek az anarkisták?...

A fennálló társadalmi rend szakadatlanul működő aláaknázói, kikről soha sem tudhatni, hol s mely pillanatban válnak gyilkosává egyeseknek, vagy tömegeknek.

Hogy merre van hazájuk? Sehol! S mégis ott vannak mindenütt. Nincs előttük gát, legyen az vasajtó, vagy szuronyos katonaság. Keresztültörnek mindenre, hogy közülük: a „jó sors (e szó Isten helyett szerepel) által kiválasztottak“ undorító és borzalmas tetteiket végrehajtsák.

Az anarkisztikus tanok eredetét némelyek visszavizik egész a Plató ideális köztársaságáig. A magvát innen csiráztatják.

No ez nem csirásik ki. Annyi a tény, hogy a mai szervezetét Bakunin Mihály orosz herezeg adta meg, noha az anarkistákéhoz hasonló tanokkal már korábban is találkoztunk.

Rousseau már a francia forradalom előtt „Az emberek közti egyenlőségről“ írva, ezeket mondja: „Az első, a ki körülzárván egy darab földet, elég vakmerő volt azt mondani: Ez az enyém és talált eléggé egy-

tízezer márkát váltottak be amerikai pénzre, hogy már New Yorkban felpénzt és előleget adhassanak a megvásárolt pusztákra, gazdasági eszközökre vagy gépekre.

Igazán, akkor ugyanezek „esináltak“ pénzt a hozzáértők, mint ahogy az amerikai mondja, csak pénzt, pénzt akármi módon. Széhhámosság, esalás, hazudozás és hamisítás napirenden mindaddig, míg a bevándorlaktól egy piros fillért ki lehetett sajtolni. Telepítvények vétettek meg s adattak el, melyek meg sem voltak, állítólagos jogtanácsosok igazolták az adásvevési szerződéseket. Jogtanácsosok, kik kevéssel azelőtt bocsáttattak ki a fegyházból.

Vasuti hamisított menetjegyeket, hajózási jegyeket sóztak egyre az angol nyelvet nem értő bevándorlott idegenek nyakába.

A közönséges törbeesalásokról, kik a bevándorlaktól szerencsejátékokban elrabolták a pénzt, az állítólagos honfitársakról, a vasuti egyenruhákba bujt zsványokról, kik a málhákat lopták el, vagy a husz márkás aranyakat hamis dollárokkal beváltó gazemberekről itt szólni sem akarok.

Csak egy pár érdekesebbnek ígérkező esetet akarok felhozni.

Egy poseni lengyel paraszt Detroitba utazott.

New-Yorkban vett vasuti menetjegyet. De nem tudván egy szót sem angolul és német nyelven sem igen tudta magát megértetni, legalább az amerikai vasuti tisztviselőkkel, nagyon elhagyatottnak és szerencsétlennek érezte magát és alig várta, hogy a honfitársai által telepített gyarmaton, Michigan államba megérkezék.

Olyan jó, becsületes érzésű ember volt ez a lengyel és épen azért az amerikai viszonyokat nem ismerte és mindenekelőtt nem birt megmérkőzni azokkal az amerikai zsványokkal.

A kissé bárgyu polyák New Yorkból való elutazása alkalmával 2500 márkát amerikai papírdollárokkal váltotta fel és ezt két, mindenféle zsványfogásban jártas, gazember valahogy megtudta, ezek aztán el is határozták magukban, hogy alaposan megkopasztják azt az ügyefogyottat.

Mikor a lengyel nyugodtan ült a vasuti kupében és haladt nyugat felé, két német utas csatlakozott hozzá, kik állítólag Danzigből valók voltak és ugyanoda Detroitba.

A két esaló sokat beszélt össze-vissza a hamis papírpénzekről, a melyek most nagyon forgalomban vannak és gyanakvó lengyel szörnyű aggodalomba jutott, hogy vajjon New-Yorkban nem váltott-e be hamis pénzt.

Félelmében megkérdezte utitársait, hogy értenek-e az igazi és a hamis bankók megítéléséhez? A két rabló természetesen igennel felelt.

A lengyel kihuzta ruhái alá rejtett pénztárcáját, melyet csak most vásárolt New-Yorkban és a melyben a papírpénzt tartogatta.

A két gazember nagyon gondos megfigyelés alá vette a bankjegyeket, e közben többször jegyezgettek is, de azonban hűségesen visszaadták a lengyelnek minden dollárjegyét, miközben biztosították, hogy a pénz nem hamis, hanem valódi.

A legközelebbi állomáson a két gazember kiszállt a vonatból, állítólag hogy a vasuti váróteremben étkezzenek.

Meg is tették ők ezt hűségesen, de készakarva lekésték a vonatról és mikor az már elindult, kirohantak a Perronnra és kinyilatkoztatták az állomásfőnök előtt, hogy egy ilyen — leírva a társa külsejét — tárcájuk majdnem 600 dollár tartalommal hiányzik, ellopták tőlük, bizonyosan az a fiatal ember a tolvaj, a ki velök utazott és ezen az állomáson mondta, hogy ki fog szállni, de most hirtelen eltűnt a szemük elől.

Mi természetesebb, minthogy az állomásfőnök táviratozott a legközelebbi állomásra, mellékelve volt a személyleírása is az állítólagos tolvajnak. Erre astán rögtön letartóztatották a szerencsétlen polyákat.

Az egyik esaló jegyzőkönyvbe diktálta a törvény előtt, hogy milyen számú dollárjegyek voltak az ő állítólagos tárcájában.

A rendőri vizsgálat természetesen valónak találta és beigazolta a két gazember hazugságait és röviden: a lengyelt, ki nem kért védőügyvédet és nem is tudta magát megértetni, letartóztatották, el is ítélték egy évi fogházra, az egyik zsványt odaitélték a tárczát hatszáz dollárostól; természetesen el is tűnt a gazember ezinkostársával egyetemben a soha viszontlátásra.

Azonban egy lengyel pap olvasta ezt a törvényszéki esetet az újságokban és perujtást eszközölt ki a szegény fogoly számára. A szegény elítéltet szabadlábra helyezték, hanem a pénzét nem látta soha.

* * *

ügyü emberek, kik azt elhitték neki, volt a polgári társaság igazi megalakítója.

Mennyi büntől, háborútól, gyilkosságtól, nyomorúságtól és borzalomtól kimélte volna meg az emberi nemet az, ki kitépve a karókat, vagy betemetvén a megyéket, így kiáltott volna hasonlóinak: Óvakodjatok ez ámitóra hallgatni, el vagytok veszve, ha elfeleditek, hogy a föld gyümölcse mindenkié és a föld senkié sem. — Vagy más helyt p. o. „A társasági szerződésről” írottakban ezeket mondja: „Az ember szabadnak született és mindenütt rablánczokban nyög.” Hasonlóképen ír Diderot: „A természet sem szolgálkat, sem urakat nem teremtett. Nem akarok törvényt adni másoknak, de magam sem elfogadni.”

Ezekből és más hasonló felfogásból szűrődött le a mai anarkista tanok rövid summája, mely ide megy ki:

„Nincs tulajdon. Nincs állam. Nincs haza (Negatív tételek). Továbbá: „azt tedd, a mit akarsz. — Minden mindenkié.” (Pozitív tételek.) A mely tanok kissé feleresztve azt magyarázzák, hogy meg kell semmisíteni a magántulajdont, mert a „tulajdon rablás”, a tőkét, mely egyik embernek a másik által való kizsákmányolását lehetővé teszi. Meg kell semmisíteni a családot. Nincs többé haza; nincs többé állam: „vesszen minden fensőbbség, akár kinevezett, akár választott, akár dynasztikus, akár másforma”. Vagyis meg kell semmisíteni mindent, „nincs többé semmi”.

Feltétlen, korlátlan szabadságot hirdetnek az abszolút kormánytalanság és legszélsőbb kommunizmus ez örülten álmodozói.

„Minden mindenkié” mondják s indokolják azzal, mert mindenkinek van rá szüksége és mert lehetetlen meghatározni, mennyi illet egyest a felhasználandó jaszkból.

Az anarkista filozofia megfejt mindent könnyedén, felelet nélkül nem hagy semmit akkor sem, ha az általok kiesztelt örült tanok általános követése után előállható állapotra nézve kell feleletet adnia. A magyarázatnál abból a tételből indul ki, hogy minden mindenkié s azt mondja, hogy mindenki annyit vesz a közös „tulajdon”-ból, a mennyire szüksége van. Ha kopik a közös tulajdon, „akkor észszerűen osztják meg” !! De hogy milyen mérővel mérik az észszerűséget, azt nincs, a ki meghatározza. Ha anarkista okos-

kodással akarnánk felelni, azt mondanánk: olyannal, a milyennel ki-ki akarja.

Ilyen lenne a társadalom jövő képe — az anarkisták szerint; helyesebben pedig a herék, tanyák és restek Eldorádója lenne ez.

Ők ugyan azt állítják, hogy nem lesznek henyék, „mert senki sem fosztja meg magát a munka örömétől”! Azonban e könnyen odavetett arczátlan kérdésre válaszolva, jogosan kérhetjük: más alkotó részről fognak állani az anarkista állam azon egyedei, kik a mai társadalomban fiatalon erőteljesen, tettetett vaksággal, vagy szinlelt bénasággal koldulnak s ha gyengékre találnak, gyilkosokká vedlenek át?

A szabad szerelemnek a valóságba átvitele nem a sybarita várak utód nélküli esufos kiveszését jelentené-e? E tekintetben még az emberevő vadaknál is vannak ösztönyszerű korlátok.

Minő libegő agyvelő kell ahhoz, ha az Isten lételet tagadó, magát az Istent sárba-tapodó anarkia egyik szóesőve (szociál demokráta) így ír, mikor II-ik Sándor ezért légbe röpitették: „Isten akarata megtörtént.” A pöffeszkedő önhittségnek mily magas foka ez a minden tekintélyt tagadó anarkizmusban, mely sunyi gőg Istenné avatja az anarkistát s a semmi törvényt nem tűrő anarkizmusban új törvényt, az erőszak törvényét alkotja meg.

Az anarkizmus terjedését nagy mértékben előmozdítja az 1880 körül Londonban tartott anarkista kongresszus határozatából kifolyólag megteremtett anarkista sajtó, melyek közül némelyik lázító ezikkeken kívül, külön rovatot nyit az anarkista chemiának.

Épületes tanításokat adnak e rovatok arról, hogy miként kell készíteni a nitroglycerint, lögyapotot, dinamitot, megjelölve azok beszerzési legolcsóbb forrását, az árak feltüntetésével.

E jeles sajtótermékek arra is kioktatják olvasóikat, hogy miként kell e gyilkoló szereket használni, ilyenformán: egy ember elmegy a kijelölt ház előtt; a pinzeablakon ledob egy üveget, aztán... nyugodtan folytatja utját. Az ember már „takarásban” van, a mikor az üvegece széttörik, a belőle kiömlő tartalom egynegyed óra múlva felrobban stb.

A legfanatikusabb anarkisták azonban nem is kívánnak „takarásba” jutni. Martyr

diesőségre vágnak. Megállanak a rombdölt palota, vagy felgyújtott színház, vagy meggyilkolt ember hullája mellett s vadál-lati cynizmussal büszkén vallják meg tetteiket, mely szerintük nem bűn, hanem erény.

Ez a miazmatikus felfogás épen az, mely a legborzasztóbb cselekedetekre is képes anarkisták számát veszedelmesen megnövelte s folyton növeli.

Hogy miként lesz képes a mai összefüggő társadalom e magát, minden jelenben fennálló rendből kiszakított az utolsó csepp vérig ádáz harcra kész anarkista seregtől felszabadítani: az még a messze jövő méhében van. Erre enged következtetni az az elaludt mozgalom is, mely szeretett királynénk halála után az európai hatalmak kezdeményezésére támadt és aludt el.

Cs. I.

Az öreg misszionárius.

Hajónk, egy nehézkes czirkálóhajó, már hetek óta a legszélsőbb Keleten állomásozott és a partba nyuló öblöt nem volt szabad elhagynia. A szárazfölddel, melynek külső képén zöld hegyek és messze terjedő rizsföldek váltakoztak, csak kevés összeköttetést tartottunk fenn, miután a parti falvak lakossága gyanakvó és ellenszenves magatartást tanusított irányunkban.

Egy reggel, a midőn a fedélzeten szolgálaton voltam, a kormányos figyelmeztetett, hogy az öböl melyéből egy csónak közeledik felénk, melynek utasai hihetőleg látogatóba jönnek hozzánk. Kérdésemre, hogy a csónakban kik ülnek, a kormányos darabig a látesővén át vizsgálódott, majd így szólt:

— Valami boncz-féle kínai ember ül egyes-egyedül a csónak hátsó részében.

Sietség nélkül lassan és kényelmesen haladt a csónak a nap melegétől felmelegedett nyugodt viz tükrén előre. Végre láttávolba érkezett és most a hátsó részen ülő férfun kívül egy károsu, erőteljes leányt vettünk észre, ki az evezőt nagy ügyességgel kezelte. A férfi, a ki tényleg felénk irányította a csónakot, a bonczoknál szokásos ruházatot, haját és szemüveget viselt, de ezenkívül még sűrű fekete körszakáll is volt és hozzá olyan arca, mely épen séggel nem bírt ázsiai jelleggel.

Felmászott a fedélzetre, hova felérkezve, francia nyelven üdvözölt, melyen nehézkesen és akadozva fejezte ki magát.

— Misszionárius vagyok — mondta — és Lotharingiából származom. Harmincz év óta egy faluban lakom, mely hat mérföldnyire fekszik a parttól s melynek lakosai kivétel nélkül áttértek a keresztyén vallásra... Most szeretnék a hajóskapitány urral beszélni és segítségéért folyamodni. A felkelők fenyegetnek bennünket s már csaknem falunk alá érkeztek. — Ha idejekorán segítség nem érkezik, összes hiveimet meggyilkolják.

A kapitány kénytelen volt — mindnyájunk nagy sajnálatára — a kívánt segítséget megtagadni.

Embereinket és fegyvereinket más tájakra küldtük, úgy, hogy csak annyi emberünk volt, a mennyi a hajó szolgálatára mulhatatlanul szükséges. Hajónk pedig a szigorú parancs értelmében nem távozhatott helyéből. Nem tehetünk tehát semmit és kénytelenek voltunk a fenyegetett keresztyéneket sorsuknak átengedni.

Közben dél lett és ólomsúlyu forráság nehezedett a végtelen vízterületre. A fiatal leány, ki a csónakkal visszaevetett, eltűnt szemeink elől, míg a misszionárius nálunk maradt. Hallgatag volt, de azért nem látszott haragudni.

Reggelizés közben, melyet velünk együtt a tisztí ebédlőben fogyasztott el, — nem nagyon mulattatott társalgásával. Csak a kávé után, a midőn cigarettát is kínáltak körül, melegedett fel kissé. Egy kis francia dohányt kért pipájába. Husz év óta nem szitt már egy jó pipa dohányt, mondotta. Miután a dohányt nagy élvezettel elsította, hátra támaszkodott, hogy

A legveszedelmesebb csalók a pénzváltó boltok tulajdonosai, a new-yorki kikötő szomszédságában.

Ezek a „bank-kontosok” sötét kis ház-gok, melyekben sokszor egész napon ég a légszusz és a melyhez valami mellékszoba is tartozik, melynek ezélját ezuttal meg fogjuk ismerni.

Ertelmes utasokban nem igen kelt bizalmat az ilyenféle „váltóház”, de ezer meg ezer hiszékeny kivándorló engedi magát becsaladni az ott ácsorgó „vezetők” által és majd ezen, majd ama módon csalják meg őket.

Különösen sikeres stikli még mindig az ugynevezett derékszorító övvel való rászedés.

Az ügyefogyott bevándorlót, kinek európai pénzét becsületes aranydollárokra előbb beváltják, mindenféle borzalmas, zsvány, rabló, gyilkos históriákkal agyonrémitik a további utazására nézve.

A bevándorló az ilyenféle pénzváltókban jóakaratu figyelmeztetéseket hisz és tanácsot kér az illetőktől, hogy a befeléváló utazásnál hogyan óvhatná meg magát zsebmetszőktől, csalóktól stb.

Azt tanácsolják neki, hogy rejtse pénzét egy derékszorító övbe és csak annyi pénzt tartson erszényében, a mennyi épen a további utazásra kell.

Mutatnak is aztán neki olyan „övet”, a milyent Amerikában „mindenki visel”. Hát még aztán mikor készségesen ajánlják, hogy adnak is neki egyet ingyen, akkor már az idegen egészen el van ragadtatva. Azt az ajánlatot, hogy az övet itt a mellékszobában rögtön felveheti, természetesen elfogadja.

A zsványok aztán töviről-hegyire elmagyarázzák neki, hogyan kell felesatolni azt az övet, e közben a bizalomteljes áldozat nem veszi észre, hogy azt az övet, a melybe ő sajátkezüleg belerakta pénzét, már rég roppant ügyesen kicsérélték, a melybe aztán arany helyett ólom van rakva.

Mint hogy a megrabolt bevándorló utazási költségét kéznél tartja, rendszeren csak akkor veszi észre a rászedetést, a mikor utazása czéljához ért, néha a legtávolabb nyugaton.

Pár év előtt azonban egy sváb paraszt mégis jelentkezett a new-yorki rendőrségnél, a ki a csalást még elutazása előtt New-Yorkban észrevette. Csakhogy ez meg azt nem tudta már megmondani, hogy greenwich- a nyugati — vagy Courtland-utczában váltotta-é be pénzét.

Hanem az illetékes rendőrbiztos helyre-gyerek volt.

Teljes bizonyosságot kifejező arczczal lépett be a nevezett utczákban egy-egy ilyen hírhedt váltóházba és mindenütt 900 dollárt követelt, mert ekkora összeggel könnyítették meg a jó wütembéri svábot.

A rendőrhivatalnok feltételezte, hogy a két büntelen váltóház majd tiltakozik a méltatlan vád ellen. De bizony az a dolog másként ütött ki. Mind a három „bankár” sietett megtéríteni a hiányzó összeget, ebben az általk megfoghatatlan esetben.

Ez a különös, megfoghatatlan eset azonban azt bizonyította, hogy több alkalommal is fosztottak ki szerencsétlen kivándorlókat, csak hogy a megcsalottak már régen messze messze járhattak New Yorktól.

kissé aludjék, azzal mentegelve magát, hogy az ut fádalmait nagyon kimerítették.

És ezzel a meglehetősen unalmas váratlan vendéggel valószínűleg több hónapig együtt kell maradnunk, mielőtt visszavihetnénk hazájába. Bizony nem a legkellemesebb kilátás!

Felébredése után egyikünk tudtára adta a misszionáriusnak, hogy a kapitány egy kabint juttatott neki és vendégszeretetünket ajánlja fel részére.

A különös ember nem látszott a mondottakat megérteni és csak hosszabb magyarázat után fogta fel, hogy miről van szó.

— Ah uraim, — válaszolt aztán, — semmi szin alatt se maradhatok itten. Csak a nagy forráság végéig akartam bevárni, hogy kissé kipihenhessem a fádalmakat és izgalmakat. De most már itt van a legfőbb ideje a távozásnak. Képzeljék csak el, ha azok már ma éjjel megérkeznének! . . .

És a jelentéktelen ember ezt oly naiv természetességgel mondta, mely közel volt a fenégeshez. A gondolat, hogy ő személyesen elkerülhetné a veszélyt, míg nyája veszedelembe jut: még csak fel sem merült fejében.

A látszólag jelentéktelen ember most hősiességére emelkedett előttünk. Hiába magyaráztunk neki, hogy ép ő remélhet legkevésbé kiméletelet a lázadóktól és hogy a legiszonyabb kínzásoknak tenné ki magát, ha visszatérne.

— Ez mind igaz, — válaszolt nyugodtan. Aztán a kapitányhoz fordult és kérte, vitesse partra egy osolnakon. Tíz hive várja őt alkonykor a parton, hogy együtt térjenek vissza falujukba és ott bevárják, a mit Isten akarata rájuk mért.

A midőn sürgettük, hogy maradjon, hogy ne tegye ki magát a vérszomjas kínai fanatikuskok rettenetes kegyetlenségének, türelmetlen lett és egyszerű, de szigorú szavakkal szemünkre vetette kívánságunk méltatlanságát.

— Gondolják meg, uraim, én megtéríttem ez embereket és most elhagyjam őket a veszély pillanatában, a midőn vallásukért áldozzák fel magukat! —

Ezt ismételtette folytonosan, más választ nem adott kérdésünkre. Hiába volt minden rábeszélés, meggyőződéséről mi sem volt képes pillanatnyira is eltéríteni. Nem tehetünk egyebet mint kívánságát teljesíteni. A osolnakot leeresztették és mi elbucosztunk a bátor férfutól, ki a legnemesebb hősiességgel távozott vissza arra a helyre, hol biztos kinhalál várt reá. Mielőtt a osolnakba lépett, egy Lotharingiába ozimzett levelet adott át nekem, azzal a kéréssel, hogy azt alkalomszerűleg továbbítsam. A levél szüleihez volt czimezve, hogy az öregek megtudják, hogy mindhalálig hü maradt ahhoz az ügghöz, melynek szolgálatában egész életét töltötte.

Pierre Loti.

A kínai háború.

— Expressz tudósítás. —

Budapest, aug. 1.

Mindegyre bizonyosabbá válik az az eleinte nagy gyanakvással fogadott hír, hogy a Pekingbe zárt követek még élnek. Cao-lidge ezredes, a tienstini amerikai csapatok parancsnoka, a következő táviratot küldte Washingtonba:

Julius 25-én a pekingi japán katonai attasétól 22-én kelt levél érkezett Tienstinbe, a melyben az attasé aggódva kérdezi, mikor érkeznek meg a felmentő csapatok. Julius 13-ika óta — mondja a levél — éjjel-nappal folyton támadnak bennünket. Már csak a legnagyobb erőfeszítéssel védelmezhetjük magunkat. Ha egy héten belül nem jöttek, valószínűleg nem fogjuk magunkat tovább tarthatni.

A levél nem tesz említést az ellenségeskedés megszűnéséről.

Egy július 27-iki tienstini távirat, a mely Csifun át érkezett Londonba, a következőket jelenti:

Ma egy futár érkezett ide Pekingből, a ki július 21-én kelt táviratokat hozott Conger követől, továbbá Anglia, Japán és Németország képviselőitől és több más magánsemélytől. Ezek a táviratok megerősítik a korábbi jelentéseket. A futár a maga részéről megerősítette az utak rossz állapotáról és a pekingi uton levő kínaiak számáról szóló híreket. Conger az amerikai konzulhoz intézett jegyzékében ezt mondja: Megegyezés jött létre, a melynek értelmében július 16-ika óta nem lőnek ránk. Élelmiszerünk néhány hétre van, de lőszerünk kevés. Ha a kínaiak úgy folytatják a lövöldözést, mint eddig, nem tarthatjuk magunkat soká és akkor mindnyájunkat felkonezolnak. Remélem, hogy nemsokára felszabadítanak bennünket.

Egy kelet nélküli magánjelentés ezt mondja: Tegnap egy fehér zászlós követ Jung tábornoktól jegyzéket hozott Macdonald követnek, a melyben a kínai tábornok azt kérdezi, hajlandók-e az idegenek fegyverszünetet kötni. Macdonald azt válaszolta, hogy hajlandó erre avval a föltétellel, hogy a kínaiak felhagynak a lövöldözéssel és nem nyomulnak közelebb a követséghez. A lövöldözés most szünetel és mindenütt teljes nyugalom van. Elesegünk rizs és lóhus.

A levélíró nagy veszedelmet lát abban, hogy a Tienstinben megvert kínaiak Pekingbe jönnek. Az amerikaiak jul. 3-án éjjel kirontottak a követség házából és nagy kárt tettek a kínaiakban.

Meglepő a kínai kormány viselkedése. Tudvalevő, hogy az Európában levő kínai követek a legutóbbi ideig háborítlanul érintkezettek sifferes táviratok útján a kínai kormánnyal, míg az európai kormányok már hetek óta nem tudtak érintkezni Pekingbe zárt követjeikkel. Kína néhány hét óta könyörögve keresi az európai hatalmak között a béke közvetítését, ígér fűt-fát, elégtételt, rendet a jövődre s ime, mint egy brüsszeli távirat jelenti, még most sem akarja eltérni, hogy a kormányok a szokott diplomáciai uton érintkezzenek követjeikkel. A belga külügyminiszter ugyanis De Cartier sanghaji belga ügyvivőtől a következő tegnapi keletü táviratot kapta:

Az idevaló amerikai főkonzul e hó 22-én a helyi hatóságok közvetítésével táviratot küldött a pekingi amerikai követnek. Seng taotáj értesítette a főkonzult, hogy a cungh-jámen nem engedi meg sifferes táviratok továbbítását, hanem azt követeli, hogy a táviratokat rendes írással szövegezzék.

Irodalom.

(Szövetkezetek. Az 1875. XXXVII. és az 1898. XXIII. törvényekkel hatálya alá tartozó szövetkezetek alakítására és ügyvezetésére vonatkozó összes szabályok. Irta, mintákkal és példákkal ellátta: dr. Berényi Pál keresk. iskolai tanár. A „Közgazgatási Könyvtár”, dr. Kampis János folyóirata, mely már a gyakorlati közigazgatás összes köreiből osztatlan tetszésnek örvendő, eredeti programjában azt is kilátásba helyezte, hogy időnkint vezérfontalakat nyújt a községi gazdasági élet fejlesztésére irányuló köztevékenység számára is. Ezt az ígértét váltotta be a szerkesztő, midőn a szövetkezetekre vonatkozó összes tudnivalókat rendszeres alakban és a vállalatot általában jellemző gyakorlati alapon feldolgozva adja az érdekeltek kezébe. A füzet rendkívül egyszerű épen most, mikor a szövetkezeti mozgalom, a kormány támogatásával mindig szélesebb hullámokat vet és a községi vezető elemei, az előljáróságok egymásután jutnak

abba a helyzetbe, hogy az eszme megvalósításában részt vegyenek. Dr. Berényi könyve minden kétséget eloszlat és minden nehézséget elhárít, utmutatása a legutolsó iromány-könyvelési példíig terjed. Ugyanezért kitünően használhatják a már működő szövetkezetek és pénzintézetek is. A füzet ára 2 korona 40 fillér. Kapható a „Közgazgatási Könyvtár” kiadóhivatalában (Orsz. Központi Községi Nyomda Részvény-Társaság) Budapest, VI., Váci-körút 61. szám, mely a füzetet, árának beküldése ellenében, bérmentesen küldi. Kapható egyébként a füzet bármelyik könyvkereskedésben is.

Írás a szerelemlről.

Debreczen, aug. 2.

„Gödöllőn Raveez Manó oporaházi kórista felesége, született Manyoki Sarolta, a ki negyvenhat éves és négy gyermek anyja, halálosan beleszeretett a tizennyolcz éves Söller Lajosba és tegnap egy szállóban kétszer mellbe lötte magát.”

Hogy is írta csak Petőfi? „A szerelem sötét verem!” Hunél igazabb és jellemzőbb meghatározást ne is keressünk erre a normalison kívül levő állapotra.

A szerb király közelgő nősülése méltó bámulatot keltett a világ összes szeretni-tudó népe között, hogy huszonnégy éves létére feleségül tud venni egy harminczhárom éves menyecskét.

Mintha a szerelmet időkor szerint lehetne definiálni!

A köznépek, mondjuk: a parasztnak igen jó érzeke van ehhez s nem igen szokott belőle nagy kérdést csinálni, sőt a helyzetbe nyugvó hangon mondja: „Ki mit szeret, az a szép!”

És ez így is van! Itt is bobizonyul, hogy a gusztus sokféle. Míg egyik rész a serdülő bakfis iránt mutat meleg érdeklődést, a másik jobban vonzódik a kifejlett bájaiban ékeskedő lilomhoz.

Különbén nagyon jól van az ugy elrendezve, hogy a nőket nem életkoruk szerint ítéljük meg. Vannak nők, kik még ötvenéves korukban is megtartják külső bájukat s van arcukban valami ideálisan vonzó erő, mely képes a fiatal férfiszívet imádatba ejteni.

Aki ezt el nem hinné, itt van a példa előtte. Olvassa el és verje meg bűnbánóan a tagadás világában tévelygő fejét.

Egy asszony, ki boldog hitvese volt egy férjnek, szerető anyja négy gyermeknek, kinek az idő nagy óráján már negyvenhat évet jeleztek, halálosan beleszeretett egy tizennyolcz éves fiatal emberbe.

Szinte kételkedni tudnánk rajta, hogy ez lehetséges lenne, ha gyakori példák nem bizonyítanák.

A szerelem tűz, mely egyik szív kálánában hevesebb erővel lángol, mint a másikkban.

A női szív rejtély, melynek titkait kikutatni nem képes emberi elme. Szeretni és szeretettetni, ez az ő életfeladata és boldog, ki e rövid életpályán e feladatnak kedve szerint megfelelehetett.

Hogy a női szívből mikor hül ki a szerelem édes érzete, ezt még a legraffináltabb ész sem volt képes kikutatni.

Megtörtént, hogy egy ifju e kérdéssel fordult egy hetvenéves nőhöz:

— Mondja meg már, kedves néni, mikor szűnik meg a nő szeretni?

— Jaj, ösém, azt öregebbtől kérdezd meg, mint én! — felelt az öreg néni.

És igaza volt. A szerelem nem ismer korlátozást az időben, miképen igazolja ezt a gödöllői negyvenhat éves asszony tragédiája is.

Szerelmes szívű szerelemre vágyott és mert a körülmények gátat vetettek óhaja teljesülése elé, revolvért szegezett melegen dobogó keblének.

Most ott szenved, ott vergődik betegségben, mint a szárnyatörött madár, várva, hogy mikor szünik meg dobogni az a mély szerelmet rejtegető szív.

Ugyan ki itélné el azt a szerencsétlen temperamentumu nőt?

Maga a végítéleten jelenlevő bíró is bizonyára megbocsát neki és elnézi bűnét könyörületes szívével.

Mert szeretett!!

Szírén.

HIREK.

— **Kinevezés.** A debreczeni ítélőtábla elnöke, dr. Cseke Miklós és dr. Ujlaki Géza ügyvédjelölteket a debreczeni ítélőtábla kerületébe díjtalan joggyakornokokká nevezte ki.

— **Orvosi körökből.** Balkányi Emil dr., IV. ker. tisztiorvos, ma este egy hóig tartó külföldi utra indul. Távolléte alatt hivatalos teendőiben dr. Szalay Béla t. ker. orvos, magánorvosi teendőiben pedig dr. Áltmann Béla orvos helyettesíti.

— **Petőfi relikviák Debreczenben.** Kéry Gyula budapesti hírlapíró a Petőfi-társaság megbízásából nemrég Debreczenben járt, hogy a Petőfi Sándorra vonatkozó relikviákat összegyűjtse. Gyűjtésének eddigi eredményéről érdekes részleteket közöl most a Magyar Szalon legutóbb megjelent füzetében. Bemutat fényképben két relikviát, az egyik Petőfi kardja, mely a Rickl-esalád birtokában van, másik Petőfi egyik versének, az „Árvalányhaj” kéziratának fényképfelvétele, mely eredeti kézirat dr. Tóth Mihály rendőrkapitány tulajdonát képezi. A relikviákhoz magyarázatot közöl s közli a relikviák tulajdonosainak birtokában levő okmányokat, melyek bizonyítják a relikviák valódiságát. Érdekes leírást közöl még Kéry Gyula a Magyar Szalonban dr. K. Tóth Mihály szobájáról. A szoba berendezése — ágy, szekrény, székek — mind régi fegyverekből van összerakva. Az érdekes szoba berendezéséről három fényképfelvételt is közöl a Magyar Szalon.

— **A mezőturi ev. ref. lelkészi állás betöltése.** A mezőturi ev. ref. egyház Lukács Dániel elhalálása folytán, új papválasztásnak néz elébe. A presbyterium kebeléből kiküldött papkereső bizottság gondos körültekintéssel látogat el egyes eklézsiák kiváló papjaihoz, meghallgatni azok szónoklatát. A bizottság Szabolcska Mihály temesvári ev. ref. lelkészt, az újabb magyar lantos költészetnek egyik leghivatottabb művelőjét, a Kisfaludi-Társaság tagját hallgatja meg utóljára.

— **Nincs nobile officium.** Nagyon érdekes az átirat, melyet Hajdúvármegyehez intézett Baranyavármegye alispánja. Szenzációs ujdonságot mond az átirat: a megyei urak gavallériája meggyöngült már Baranyában s egyik ur, kit a vármegyéről választási elnöknek küldtek ki, nem állotta költségeit a vármegyének felszámítani s a költségek közt — horribile dictu — bérkocsidíj is szerepel. Az eset nagy konsternációt keltett túl a Dunán, Baranyában. A dolog valósággal mesébe való, — vallhatják a

baranyaiak. Hisz eddig boldog volt, a kire eféle nobile officiumot ruháztak s esze ágában sem volt senkinek ezért a vármegyének számlát benyújtani. Mi lesz a világból, — szörnyűködnek szintén a baranyaiak s hogy mi lesz, — megkérdik Hajdúmegyétől is. De nemesek ezt kérdik meg. Kíváncsiak arra is, hogy történt-e már ilyen fatális eset nálunk is? Mert ők nem tudják, mit csináljanak. Évszázadok óta viseltek a megyei urak ilyen hivatalokat, de eddig még pénzt soha sem kértek érte. Tehát — mint az átirat öszintén bevallja — ők erre nem számítottak s nincs is rá pénzük. Mit tegyenek... A kérdésre aligha kapnak tőlünk választ. Minálunk a nobile officium még mindig nobile officium. A mi nemcsak azt bizonyítja, hogy a mi vármegyei uraink a régi gavallérok még mindig, — de azt is, hogy eféle szükségletekre nekünk sincs ám pénzünk.

— **Károk, amit a katonák okoznak.** A kormány régebbi elhatározásához képest rendeste a katonai hadgyakorlatok által okozott károk megtérítésének ügyét s erre nézve szabályzatot alkotott. Mindenekelőtt a szükséges megkülönböztetést teszi a miniszter egyrészt a katonai csapatok által gyakorlat közben okozott károk, másrészt az egyes katonai személyek által gyakorlatokon kívül okozott károk között. Az 1895. évi XXXIX. t.-cz. ugyanis előírja, hogy a katonai igazgatás a magánosok tulajdonában levő földterületeket gyakorlatok megtartására szabadon használhatja és ezt sem a tulajdonos, sem pedig a polgári hatóság nem korlátozhatja. Jövőre azonban az ilyen gyakorlatok megtartása felől a hely és az idő megjelölése mellett az illetékes kerületi előljáróság előzetesen lesz értesítendő. Az előljáróság kötelessége aztán gondoskodni arról, hogy az érdeelt tulajdonosok a gyakorlat megtartása felől értesüljenek és hogy a területek őrszével megbízott erdő- és mezőőrök a gyakorlat tartama alatt őrhelyeiken tartózkodjanak. A kárt ilyen esetben kölcsönös becslések, illetve följegyzések alapján térítik meg. Ha azonban sem a tulajdonos, sem az erdőőr és mezőőr jelen nem volna, a gyakorlat közben netán okozott károkról az illető katonai csapatparancsnok értesíti az előljáróságot.

— **Özv. Tiszainé — szinigazgató.** Pécsről írják: A szinügyi nagybizottság tegnap délelőtt egyhangú lelkesedéssel átadta a színházat özvegy Tiszai Dezsónének, aki Náday József művezetésével fogja igazgatni a színházat. Majorossy Imre polgármester igen szép beszédben emlékezett meg az elhunyt igazgató számos érdemeiről. A szinügyi bizottság határozatát a városban nagy örömmel fogadták.

— **Öngyilkossági kísérlet.** Horváth István napszámos nagyon elkeseredett az élet sok ügyes-bajos dolga miatt. Mindenáron szabadulni akart attól a rá nézve terhes ételtől s ezt csak úgy tartotta keresztülvihetőnek, ha öngyilkosságot követ el. Kitalálta az öngyilkosságot követ el. Elővett egy borotvát s jobb kezének felső karján az izmokat keresztül metszette. Célját azonban nem érte el, mert — habár sebe súlyos — életben marad. A kórházba szállították, hol sebet bevarrták s bekötötték.

— **A szatmári testvérgyilkosság.** Papp Béla és társainak bűnyőében beadott semmisségi panaszokat szeptember 13-án fogja a kir. kuria I. büntető tanácsa Székács bíró előadása alapján tárgyalni. Ezen tárgyaláson I. rendű vádlottat, Papp Bélát, dr. Okolicsányi Géza, II. rendű vádlottat, Zsoldics Mihály juhászt, dr. Horánszky Dezső és III. rendű vádlottat, Papp Zoltánt, dr. Erdélyi Sándor ügyvédek fogják képviselni. A közvádló maga a kir. koronaügyész Hammersberg Jenő lesz.

— **Tolvajfurfang.** A város területére — egy innen régebben eltűnt tolvajcsalád ismét visszakerült. A tolvajkompanyia öregebb és fiatalabb tagokat számlál. A mama hosszabb ideig tanulmányozta a kézragadászat művészetét Mária Nosztrán s e tudományt elsajátították tőle gyermekei is, kiket kómszolgálatra használ fel. A gyermekekkel ugyanis boltról-boltra jár és az állványon kívül minden elmozdítható tárgyat elragadoznak. A régi kereskedők már jól ismerik a jóindulatu mamát, mert többször követett el lopást egyes üzletekben a Nánáson lakó hasonló foglalkozásuakkal. Most azzal akar behatolni egyes helyekre, hogy művirágokkal és virágasztalakkal házaltatja gyerekeit. Ezek, ha a lakásban, vagy udvaron valami elvihetőt vesznek észre, ügyesen eltovábbítják és a kapuban leselkedő mának jelt adnak, a ki aztán a lopott portékával tovább siet. A közönség figyelmét felhívjuk a jeles családra, hogy óvakodjék és a kereskedők is ügyeljenek a tolvajkompanyiára, mert felette ravaszok. A rendőrség különben Nagyváradról is nyert felőlük értesítést, hol szintén több lopást követtek el. Hiszük, hogy a rendőrrég ügyessége nem sokáig engedi meg nekik itt a levegő szívását és visszazáraztatja őket illetőségi helyükre.

— **Megérkezett.** A város ötös fogata nem ment ugyan ki elébe, üdvözlőbeszédrel sem fogadták, hanem azért megérkezett ő, „Magyarhon szónoka” s minden feltűnés mellőzésével behúzódott Debreczen falai közé, hogy zavargó elméjéből kisajtolt észficzamaival szerencsétlensége a közönséget. Örülj és örvendezz, kofasereg! Ime, a te profétád elérkezett Bende Albert kossorus poeta személyében és a nagyerdei Dobos pavillonban egy koronás belépődij lefizetése mellett hallhatsz ékes kiröffenéseket a nagy „szónok” ajakáról. Hiszük, hogy lesz is közönsége az udvari költőnek, mert nálunk minden iránt érdeklődnek, a mi bolond. Jó étvágyat kívánunk hozzá az érdekes publikumnak!

— **Ma, augusztus hó 2-án nyitja meg Kis Adolf E. M. K. E. című kávéházát** a főtéren a Szedlák és Vámos urak házában, Rácz Károly és fia zenekara közreműködése mellett. Régen és előnyösen ismeri őt városunk intelligenciája és bizonyosan szívesen is fogja látogatni a valóban házagpótló, fényesen berendezett modern helyiséget.

— **Egy urinó tragédiája.** Szerencsétlen véget ért fiatal asszonyt tettek sirba tegnap a salgótarjáni temetőben: Bárdos Ede salgótarjáni állomásfőnök feleségét. — Bárdosné a minap este férje karján a vasuti sinek között sétálgatott, mikor hirtelen a váltók közé kerültek és két irányban egyszerre feltűntek a tolató lokomotivok piros lámpásai. Az állomásfőnök erre úgy megijedt, hogy a felesége karjától megszabadulva, jobbfelé ugrott, míg a szerencsétlen asszony balra igyekezett menekülni. Ez volt végzete, mert ebben a perczen a hátul jövő gép keresztül robogott a fiatal asszonyon. Egyik lábát tőből levágta, a másikat teljesen összezúzta. A férj megmenekült, de a feleség halott testét úgy kellett összeszedni. — A tragédiát még megindítóbbá teszi, hogy az asszony áldott állapotban volt. Bárdosné szomorú végzete iránt általános részvét nyilatkozott meg Salgó-Tarjánban, és budapesti ismerősei körében is, akik sokan vannak, miután felesége budai lány volt. Bárdosné született Schrott lány volt, jómódu budai családból származott. Szülei sokáig laktak a Vizivárosban, most Lőrinc-

ezen cementgyárak van. Egyetlen leány volt a családban, őscse most szolgálja az önkéntességet a honvédségnél.

x Holnap (pénteken) este **Markus Jenő** „Dréher“-sörccsarnokában **Magyari testvérek** zenekara, a **nagy-erdei „Dobos“ pavillonban Rácz Károly** zenekara közreműködése, fényes kivilágítás és szabad bemenet mellett **nagy halestély tartatik.**

— **A monzai merénylet.** Egy közeli vidéki társadalmi hetilapocska legújabb számának újdonságai közt olvassuk a következő megható hírt:

(Halálozás.) Óriási részvételt vesszük monzai tudósítónk kábelsürgönyét, mely szerint Umberto olasz királyt, a finom lelkű, tapintatos uralkodót egy anarkista három lövéssel megölte. A gyilkosság országsszerte felháborodást keltett. A rendőrség széleskörű nyomozást indított a bestiális merénylet kézrekerítése iránt. A meggyilkolt királyt özvegyén, fián és menyén kívül nagyszámú rokonsága és a civilizált világ gyászolja. Béke, áldás poraira.

Szeretettelapó laptársunk kábeltelegramjáról azt hisszük, az egész civilizált világ megrendülve vesz tudomást.

— **Az izr. hitközségi tagok figyelmébe.** Értesítetnek a t. tagok, hogy a Deák Ferenc-utczai izr. templomban az istentisztelet további rendelkezésig a következő időben fog tartatni: Köznapiokon reggel 6, este 7 órakor; szombat és ünnepnapokon d. e. 9, d. u. 5 órakor; péntek és ünnepnapokat megelőző este 7 órakor.

— **Birságolás az iparhatóságnál.** Akármelyik kuriai döntvényvel felér az a rendelet, amelyet legutóbb a kereskedelmi miniszter bocsátott ki. Nagyon megszivlendő az a rendelet, főként a kisiparosok szempontjából, mert ezeknek a helyzetén könnyít.

Eddig ugyanis szokás jogszerűleg róttá ki az iparhatóság a pénzbírságokat, 5 koronától felfelé és rövidesen zár alá tette azokat, kik fizetni nem tudtak. Nem korlátozta az iparhatóságot e ténykedésben — saját humánus felfogásán kívül — épen semmi. Bizonyos így, hogy történtek visszaélések is. Erre vall az említett rendelet azon pontja, hogy 5 korona pénzbüntetés helyett 12 órai elzárás, mint módosított büntetés csak a jelen bűnvádi perrendtartás értelmében szabható ki. Tudvalevő, hogy az új perrendtartás csak a legszigorúbb indokolt esetekben enged meg az elzárást, mint büntetést, de lényeges körülmény az is, hogy az elzárás még nem megbélyegző jellegű fenytések, hanem csupán rendbüntetés. Jogilag tehát nem mérték a súlyosbításra. Végezetül pedig kimondja az idézett rendelet, hogy 4 koronán alul kiszabott bírságok fejében nem szabható ki elzárás, azonfelül aztán 20 koronáig egy nap, minden további 20 korona büntetésért, illetve ezzel szemben újabb egy napi elzárás szabható ki. Kétségtelen a mondottakból, hogy a miniszteri rendelet is azon az elven indul, amely a legkivánatosabb, kisiparosaink ügye-baja elintézésénél: a humanitás elvén.

— **A gyanu öl.** Tragikus esetről adnak hírt Gyulafehérvárról: Gáll Béla diódi földbirtokosnak elveszett egy ezüst evőeszköze. Gáll a szolgáját, Papp Bélát gyanusította. A fiatal legény annyira szívére vette gazdája gyanuját, hogy felakasztotta magát. Édesapja ugyan levágta a kötélről a fiút, de már késő volt. A mikor Gáll értesült róla, hogy gyanujával halálba kergette az inast, annyira felindult, hogy szívzshűdést kapott és meghalt.

— **Anarkista-merényletek.** 1876 óta, a mikor a szocialisták a berni kongresszuson az anarkizmust kimondták s 1878. óta, a mikor az anarkisták már a fejedelmek

kiirtására törekedtek, a következő merényletek történtek:

1878. május 11. Hödel merényletet követ el I. Vilmos német császár ellen.

1878. június 2. Dr. Nobiling rálő I. Vilmos német császárra.

1878. október 25. Moncasi meg akarja ölni XII. Alfonso spanyol királyt.

1878. november 17. Passanante le akarja szurni Umberto olasz királyt.

1879. október 20. Solowieff merénylete II. Sándor ezár ellen.

1879. október 31. Hartmann merényletet követ el ugyanezak a ezár ellen.

1879. december 30. Otero és Gonzales merénylete XII. Alfonso ellen.

1880. február 17. Bombamerénylet Sándor ezár ellen.

1881. márczius 13. II. Sándor ezár bombamerénylet áldozatául esik.

1885. június 13. I. Vilmos német császár ellen Reinsdorf és társai merényletet követnek el.

1894. augusztus 20. Caserio leszurja Sadi Carnot, francia köztársasági elnököt.

1897. Umberto király ellen újabb merénylet.

1898. szeptember 10. Erzsébet magyar királynét Genfben megölik.

Mielőtt az anarkisták dolgotak volna, szintén több merénylet történt.

1840-ben Lajos Fülöp elé dobtak bombát.

1840-ben egy porosz polgármester rálőtt IV. Frigyes Vilmosra.

1853-ban Ferenc Józsefet akarta leszurni Libényi.

1858-ban Pisanori pisztolyból lőtt rá III. Napoleonra.

1858-ban újabb merényletet követtek el Napoleon ellen. Orsini gróf vetett a kocsija elé bombát.

1865-ben Lincoln Ábrahámot egy színházi páholyban leszurták.

Merényletet követtek még el az angol királynő s a római pápa ellen is. A perzsah sah pár év előtt merénylet áldozata lett.

x **A ki olesón akar venni borból pénz, szivar- és dohánytárczát, sakk, dominó, sétabot, valódi ezüst és ébenfából dohányzó készleteket, esernyőt önműködő zárral, valamint mindennemű dohányzó eszközöket, — tajtékipák, szipkák, száraz rendkívül nagy választékban kaphatók Schwartz Dániel dohányzó-eszköz különlegességi üzletében a Bika alatt.**

Képes levelező-lapok legújabb és legnagyobb választékban csak a Csokonai-papirkereskedésben kaphatók.

TÁVIRATOK.

— A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti táviratai. —

Az olasz király halála.

Páris, aug. 2. Kossuth Ferencz Párisból az olasz király főhadsegédéhez a következő táviratot intézte:

„Az országos függetlenségi párt nevében kifejezem szívből eredő fájdalomunkat a legjobb királyok egyikének halála felett és mély megbotránkozásomat az elképzelhetetlen gaztetten“.

Elberfeld, augusztus 2. A rendőrség letartóztatott egy olasz munkást, a ki így nyilatkozott, mikor a király haláláról értesült: „**Umberto oda van! Jövő évben egy más uralkodóra kerül a sor!**“ További letartóztatások küszöbön állanak.

Róma, aug. 2. A rendőrség egy szöke fiatal embert nyomoz, kit a gyilkos Bresci társaságában láttak Monzában.

Konstantinápoly, aug. 2. A szultán az olasz ügyvivő előtt mély részvétőnek adott kifejezést az olasz király gyászos halála felett.

Róma, augusztus 2. Pratóban tegnap este letartóztatták a gyilkos Bresci testvérét, aki cipész, továbbá Merozzi nevű rokonát és hét más gyanus egyént. A letartóztatotakat átkisérték a milánói fogházba.

Cettinje, augusztus 2. A székesegyházban ma misét szolgáltattak Umberto királyért.

Monza, aug. 2. Mialatt a lakosság lelkes ovációkban részesítette a megérkező királyi párt, két ember az anarkiát éltette. Mind a kettőt rögtön letartóztatták.

Megezáfoltt merénylet.

Belgrád, aug. 2. Egyes lapok azt a hírt terjesztették, hogy Sándor királyt megölték. A merényletről szóló hír nem egyéb alapnélküli koholmánynál.

Nyertes sorsjegyek.

Budapest, aug. 2. Az osztálysorsjáték mai huzásán a 2407. számú sorsjegy kilenczvenezer; az 1746. számú huszezer; a 48457., 78,090. és 98,947. számú sorsjegyek tizezer koronát nyertek.

Holttest egy telepítvényen.

Budapest, aug. 2. A Kispest és Erzsébetfalva között levő telepítvényen ma egy férfi holttestére találtak. A hullában Kovács Sebestyén kecskeméti sertéskereskedőt ismerték fel. A vizsgálat megindult a rejtélyes ügyben.

KÖZGAZDASÁG.

A Debreczeni Kereskedelmi Csarnok jegyzősei.

Debreczen, augusztus 2.

Piaci árak 50 kgr.-ként koronákban:

Buza	uj. veres minőség	77	6.80 — 6.70
"	"	78	6.70 — 6.90
"	"	79	6.80 — 6.90
"	"	80	6.90 — 7.50
"	sárga	78	6.65 — 6.00
"	"	79	6.70 — 6.70
"	"	80	6.80 — 6.90
Rozs	uj	71/72	5.80 — 5.85
"	"	72/74	5.85 — 5.90
Árpa	"	"	5. — 5.25
"	(jobb)	"	5.50 — 5.60
Zab	"	"	4.80 — 6.90
Tengeri	"	"	5.90 — 4. —

A tőzsdeadó. Tegnap lépett előtérbe hazánkban a tőzsdeadó, a melyet hivatalos nyelven értéktörvényi adónak neveznek. Ezzel az agráriusoknak egy régi követelése ment teljesezésbe, a nélkül, hogy belőle valakinek haszna volna. Legfeljebb arra jó, hogy hónapról-hónapra hiteles szegénység bizonyítványával szolgáljon a világnak a budapesti értéktőzsde szánalmas álla potáról. Mert a mai tőzsdei forgalom mellett bizony nehéz lesz annyit is behozni az új adóból, mint a mennyi büdész-szaporulatot a lerová ellenőrzésére alkalmazott néhány pénzügyigazgatósági közeg okoz.

A forgalomban, ha ilyesmiről még beszélni lehet, nem okozott nagyobb zavart az új adó, a bankok és börziánerek alkalmazottai jól betanulták a végrehajtási utasításokat, nehogy mindjárt az első időben bírságot kelljen fizetniük. Csak egy két ügynök ragasztott a kötlevelekre az előírtnál kevesebb, vagy több bélyeget, de ezek is hamarabb tisztába jönnének az új adó le-

rovása körül való eljárással, ha alkalmunk volna — azt gyakorolni. Nincs is a börzén most senkinek más kívánsága, mint hogy mentől több tőzsdeadóval szaporithassa az állam pénztárát.

A szabadkai iparkiallítás, melyet a szabadkai ipartestület rendez, augusztus 15-én nyílik meg és 20-ig tart. A kiállítás tartására több szakkongresszust is meghívtak Szabadkára. Nemcsak a környéken, hanem szélesebb körben is nagy érdeklődéssel tekintenek a kiállítás megnyitására.

KÜLÖNFÉLÉK.

*** Levegőtisztítás az alagutakban.** A vasuti alagutak nyomott levegőjét sikerült most teljesen megtisztítani Measo olasz tanár módszerével. Az erre vonatkozó kísérleteket a Genua melletti hosszú alagutban végezték, melyen át naponként kétszáz vonat közlekedik. Kísérleteztek pedig kétféle eljárással. Az egyik eljárás szerint 1.5 méter hosszú, 60 centiméter átmérőjű és hatvan atmoszférai nyomás alatt álló levegővel megtöltött esőveket helyeztek el a szerkesin. A nagynyomású levegőt az alagutban úgy eresztették ki, hogy az a lokomotív füstjét a menet irányában előre az alagutból kifújta. A másik eljárásnál az elégetés fokozására komprimált oxigént boesátottak a lokomotív tüszekrényébe. Mindkét eljárással tetemesen javították az alagut levegőjét, de az első mégis jobbnak bizonyult.

*** Meglinchelt biciklista.** Páris egyik nagyforgalmu utcáján a napokban egy biciklista elgázolt egymásután egy öreg embert és egy kis gyermeket. Fel is fordult biciklijével, de mikor meghallotta, hogy a járók-kelők szidalmazták, felkapott biciklijére, hogy hamarosan elkarikázzon. A szembejövők azonban meghallották, hogy miért szidalmazták a vigyázatlan embert s megtámadták. Egy pillanat alatt a földön hevert a biciklista s alaposan elagyabugyáltak. Biciklijét össze-vissza törték. Végre nagynehezen sikerült a rendőrségnek a már félig holtra vert biciklistát kiszabadítani a dühöngő néptömeg kezei közül. Így is oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy alig marad életben.

*** Tűzhányó a tenger fenekén.** Veszedelemes buvárkalandról értesítik a „Times” című londoni lapot Sydneyből. — A „Ringaromma” angol cirkálóhajó nemrég az Uj-Hebridák körül járt. E közben az egyik torpedó elveszett és a tengerfenékre süllyedt. Három buvárt utána küldtek, a kik azonban csakhamar kihuzatták magukat, mert egy épen működő tengeri vulkán közelébe értek, mely a vizet köröskörül forralásig hevítette föl. — A buvárokat, a kik egész testükből véreztek, sikerült életben tartani.

*** Óriási óra.** A most készülő saint-louisi világkiállítás legnagyobb nevezetessége egy óriási óra lesz. Az óraműben folyókat csinálnak, amelyekben a közönség kényelmesen sétálhat. Harminez méteres lesz az átmérője ennek az óriási órának, melynek súlyát sejtetheti az a körülmény, hogy nagykeréke egy tonnát fog nyomni.

RÖPPENTYÜK.

*** Ez is igazolás.** Postamester: Tudja magát igazolni?
Ur: Igen, itt van a fényképem.
Postamester: Csakugyan ünt ábrázolja. Tessék, itt van a pénzeslevél.
*** Kétértelmű.** Anyós: Most haza kell mennem, édes vóm uram, de a jövő hó 15-én újra visszajövök.
Vó: No ezt a napot rögtön feljegyzem magamnak.
*** Az öröm hevében.** A leányka aggódva lesekedik az ajtó előtt.
Ott benn az ő imádottja beszél a papával, megkéri a kezét. Végre kijön.
— Mit mondott a papa? — rebeget a leány.

Az imádott örömtől ujjongva felkiált:
— Tízezer forint!
*** Szépen indul.** Édes apám!
— No mi a?
— A mestruram azt mondta, hogy én be-lülem is lesz mán valami.
— Aztán micsa?
— Hát lúkött.
*** Kaszárnyából.** Káplár: Ha még egy pöcsét látok valamelyiknek a mondérján, hát szigoruan megiltom, hogy szakácsné szeretőt tartson valamelyikötök.

REGÉNY.

A „Világ Szive”.

— Regény 2. kötetben. —
Angolból fordította: Krampera János.
(Folytatás.) 55.
— Maya! — szólalt meg végre — nem tudna valami hideg követ tenni a számba?
Maya rövid keresés után talált is egy kovakristályt s szájába tette, de kis idő múlva csak kihullott ajkai közül s meglekintve, láttuk, hogy azonosmód száraz, mint mikor betette. Hirtelen mindenféle nyelven össze-vissza kezdett beszélni:
— Ördögök vagytok, hogy eltűritek, hogy meghaljak egy korty víz után való kinomban? Mit álltok itt és bosszantotok engem? Oh! legyetek irgalmasok s adjatok innom!

Darabig csak kitarítottuk, bár a mi kinunk talán nagyobb volt az övénel is, végre Maya felkelt s a sennor arcába nézett. Be volt az esve, mint valami súlyos betegségben, széles fekete karikák tüntek elő két szeméi alatt s ajkára vércseppek ültek ki.
— Én már nem bírom tovább ezt nézni, — szól Maya rekedt hangon. — Vigyázz a barátodra, Ignatio.
— Igaza van, — felelém — nem aszszonyoknak való látvány ez. Menjen s valahol nem messze düljön álmokra, hogy ha szükségem lesz, felköltthessem.

Szemrehányó tekintettel nézett rám, de nem szólt semmit. Elment s valami harminez lépésnyire leült egy bokor mellé. Itt aztán — a mint később elbeszélte a történeteket, miket javarészen saját szavai szerint adok elé — gondolkozni kezdett. Arról meg volt győződve, hogy a sennor víz nélkül nem él el reggelig, az pedig szintén képtelenség volt, hogy Zibalabay legjobb esetben is hajnal előtt visszatérhessen. A sennor halálán volt s ő úgy érezte, hogy az ő élte is fogyóban van a sennoréval, mert már tudatára jött, hogy szereti őt. Ha csak nem jön közbe valami, szerelme meg hal s utána szakad az ő szive is. Csak egy dolog mentheti meg a sennort s vele őt is: a víz. Annak a halomnak mélyében, pár lépésnyire tőle, kétségtelen, hogy van víz elég, de ki merészkedik utána menni? És mégis a cuevába való leszállás nem tartozhatik a lehetlenségek közé, hiszen a régiék minden nap megtették s a mit azok megtettek, miért ne tehetné meg ő is?

Fiatal és életerős lány volt, kinek gyerekkorától fogva gyönyörűsége telt benne, ha a Sziv Városában a falak és pyramisok legveszedelmesebb helyein mászkálhatott, feje pedig soha sem szédült meg bármily magas helyen sem. Miért szédülne meg most, mikor a szeretett férfi életéről van szó? S mit tenne az, ha leszédül is, mikor ha Strickland meghal, úgy sem kíván élni ő sem?
Igen, meg fogja próbálni!
Ha pedig Maya egyszer ráadta a fejét valamire, gyorsan neki is látott a munkának. Még ott állottam a függőágy mellett s felfohászokdtam az Urhoz, őrizze meg barátom életét, midőn észrevettem, hogy a leány hozzácuszik és ránéz.
— Te azt hiszed, szereted őt, — szól hozzám hirtelen, — én pedig azt mondom

neked, hogy nem is tudod, mi a szeretet. Ha életben maradok, én, akit gyűlölsz, foglak rá megtanítani, don Ignatio.
Nem is hederitettem szavaira, mert azt hittem, félrebeszél. Ő pedig a nélkül, hogy észrevettem volna, a kipányvázott öszvérekhez surrant s puskát, tört, kötelet vett magához, vállára pedig egy kisebbfajta víztömlőt akasztott. A másik pillanatban pedig, mint valami gyík, úgy szaladt végig a pusztaságon. A cueva bejáratánál megállott, hogy összegyűjtse az elszórt aloe gallyakat, no meg hogy még egyszer megbámolja a gyönyörű éjszakát, melyet úgy lehet, soha sem fog látni többé. Azzal, meggyújtott egy száraz ágat s becsuszott a szűk nyíláson.

A hely akkor is barátságatlan volt, mikor este a mi társaságunkban látogatta meg, most pedig, hogy egymagában és éjjel ment oda, egészen elfogta a borzadás. Nagy szelek bőfögték ki a terjedelmes kanyarulatokból, zokogó és nyöszörgő hangok, — mintha csak emberé volnának, — szálltak fel a mélységből. Maya csak úgy reszketett félelmében, mert azt hitte, hogy a rég elhaltak szellemeitől erednek, kik ezen a tulvilági helyen paanaszolják el örök kinjaikat. Mégis elnyomta félelmét s bátran előrehaladt, míg végre a kut szájához ért.
(Folyt. köv.)

Menetrend.

Érvényes 1900. évi május hó 1-ső napjától.

Debreczenből az alábbi állomások felé indul					
	416	1027	901	1236	710 1200*
P.-Ladányba	érk. 503	1128	948	145	840 128
Nagyváradra	639	148	—	342	— 342
Szeghalomra	—	—	—	421	— 421
Budapestre	940	545	150	810	— 602
Debreczenbe a fenti állomások felől érkezik					
	1144	336	626	233	514 741
* Csak kedden közlekedik.					
Debreczenből az alábbi állomások felé indul					
	1217	356	256	522	758
Ér.-Mihályfalvára	érk. 100	458	357	635	915
Nagy-Károlyba	136	603	500	759	1045
Szatmárra	220	708	611	917	1205
Királyházára	315	827	733	136	—
Taraczközre	433	1014	914	—	—
M.-Szigetre	456	1050	950	—	—
N.-Bocskóra	532	1203	1102	—	—
Kőrösmezőre	730	340	145	—	—
Debreczenbe a fenti állomások felől érkezik					
	751	1012	355	1216	645
Debreczenből az alábbi állomások felé indul					
	822	401	658	—	—
Nyiregyházára	érkezik 939	518	815	—	—
Királytelekre	1012	558	935	—	—
Szerencsre	1121	703	1043	—	—
Kassára	330	—	555	—	—
S.-A.-Ujhelyre	439	814	—	—	—
Debreczenbe a fenti állomások felől érkezik					
	807	1207	753	—	—
Debreczenből az alábbi állomások felé indul					
	835	431	—	—	—
Sáránadra	érkezik 916	504	—	—	—
Nagy-Léta-Vértesre	1043	618	—	—	—
Derecskére	957	545	—	—	—
Debreczenbe a fenti állomások felől érkezik					
	718	313	—	—	—
Debreczenből az alábbi állomások felé indul					
	442	421	—	—	—
Ohat-Kócsra	érkezik 734	659	—	—	—
Tisza-Füredre	832	755	—	—	—
Füzes-Abonyba	1024	—	—	—	—
Debreczenbe a fenti állomások felől érkezik					
	800	545	—	—	—
Debreczenből az alábbi állomások felé indul					
	520	1120	406	—	—
Hajdu-Nánásra	érkezik 817	118	621	—	—
Büd.-Szt.-Mihályra	852	—	655	—	—
Tisza-Lökre	917	—	725	—	—
Debreczenbe a fenti állomások felől érkezik					
	817	330	635	—	—

Az éjjeli idő este 6 órától reggeli 5.59 perorig a perozeket jelző számjegyeknek aláhuzásával van jelölve.
A vastagabb számjegyek gyorsvonatok érkezési és indulási idejét jelzik.

Apró hirdetések felvé-
tetnek a kiadóhivatalban
Kossuth-utca 13.

APRÓ HIRDETÉSEK

Apró hirdetések felvé-
tetnek a kiadóhivatalban
Kossuth-utca 13.

E rovatban az egyszeri beiktatás 10 szög 40 fillér, minden további szó 2 fillérbe kerül, vastagabb betűkből minden szó 2 fillérrel több. Vidékről beküldhető az apró hirdetések postautalványral; a postautalvány szelvényére az apró hirdetés szövege is feljegyezhető. A legkisebb hirdetés 40 fillér.

Nagymennyiségű	Egy tanuló	Eladó	Pincze,
fiu és leány óskaaruhát és óskaaruhát ad el az „Országos Tanítói árva-ház” aug. 6-án, nyilvános árverésen, készpénzfizetés mellett. Az árverés reggel 8 órakor kezdődik. 32.	teljes ellátással azonnal felvétetik Pozsgay Vincze fűszer-üzletében Ujfehértón. 31.	egy hosszú, fiókos író-asztal, iroda számára. Értekezhetni Kossuth-utca 13. szám alatt, a Csokonai-papirkereskedésben.	mely üveges borok be-raktározására igen alkal-mas, Kossuth-utca 13. számú háznál kiadó. Értekezhetni ugyanott.

Haszonbérlet.

Hajdu-Szoboszló város határá-nak Debreczen felől eső részén 110 kat. hold, minden szükséges gazda-sági épületekkel bőven felszerelt, elsőrendű szántó, kaszáló és nádas-ból álló

tanya-birtok

a f. évi október hó első napjától kezdve hat évre haszonbérbe kiadó.

Haszonbérelni akarók keressék meg a tulajdonost a reggeli órákban, **Varga-utca 3. szám** alatt.

Aranyéremmel kitüntetett tökéletes

fagymentes kutszivattyuk

60 koronától kezdve

díjtalan felállítással. — egyéb építkezési vastárgyak házhoz szállítással **gyári áron** kaphatók.

A szüret idejére pedig

minden külföldinél jobb és olcsóbb

szintén aranyéremmel díjazott, saját gyártmányu

Borsajtók és szőlőzúzók

lesznek raktáron a

Debreczeni

Vasöntöde és Géplakatosság

Péterfia—Hadház-utcai telepen,

mely mindennemű gazdasági, ipari- és háztartási gépek javítását is legjutányosab-ban végzi.

Levélpapírok

kereskedelmi levelezéshez ne-gyed és nyolczad alakban, fehér, vonalzott, koczkázott és meritett minőségben, **nyomással** és anélkül.

Doboz-levélpapírok egyszerű, finomabb, valamint a legnagyobb fényüzéssel és művészettel ki-állított formában.

Billet du Correspondence, csinos tokokban.

Legujabb

„Monopresse“

melylyel mindenki a legegysze-rűbb módon önmaga készítheti monogrammjait.

Darabja 25 kr.

Névjegyek a legszebb nyomással.

Irodai papírok

mindenféle minőségben és vastag-ságban és pedig:

fogalmazó-,

középfinom irodai

legfinomabb „

okmány- és

miniszteri papír.

Író tollak, Tollszárak, Tentatartók.

Kuhn-, Soenneken- és Birmingham-tollak, egyenkint, tucatonkint és dobozokban.

Tollszárak óriási választékban a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, — fa, kaucsuk, nikkel, szaru, sündiszno-tüske és esont-ból.

Irodai és disztentatartók, zseb-ben hordozható tentatartók fából, nikkelből, mindenféle elképzel-hető alakban

nagy készlet olcsó árakon kapható a

CSOKONAI-
papirkereskedésben

Debreczen, Kossuth-utca 13.

Hirdetések

a legjutányosabb árban felvétetnek
kiadóhivatalunkban

Kossuth-utca 13. sz.

Nyomatott a „Csokonai”-nyomdában Debreczenben.